

De bijna 2.000 geiten worden gemolken in een 84-stands carousel.

De vier productiegroepen zijn verdeeld over 8 potten; twee potten per groep.

Ruwvoer wordt automatisch gedoseerd uit voercontainers.

Een extra bandje boven de voerplaats leidt tot minder verspilling van brok.

Zelfs de restbrok van de carousel wordt automatisch afgevangen.

Bij collega's in Zuid-Frankrijk zag Van den Toorn dit voersysteem.

Dip in melkproductie door bedrijfsverplaatsing Productie naar 1.100 kg

Tekst en foto's: Dick van Doorn

Nu is ze nog aan het studeren, maar op termijn gaat de dochter van Michiel en Adele van den Toorn uit Elst het bedrijf met 2.000 geiten overnemen. Voor die tijd hoopt de geitenboer de productie te kunnen verhogen naar zo'n 1.100 kg per geit.

Michiel van den Toorn hoopt de productie van zijn geiten nog wat op te kunnen schroeven.

Michiel (49) en Adele (50) van den Toorn van Boerderij en Camping De Grote Bredelaar uit Elst (Gld.) hebben drie dochters. “De oudste is 24 jaar en zit op de Aeres Hogeschool in Dronten. Zij wil onze geitenboerderij overnemen. Ze helpt al een beetje mee op het bedrijf, maar heeft ook veel tijd nodig om te kunnen studeren”, zegt vader Van den Toorn. Zelf ging Van den Toorn in 1998 in maatschap met zijn ouders. Zij hadden op dat moment een gemengd bedrijf met melkvee en vleesvarkens aan de Rijkerswoerdsestraat in Elst. “Vanaf 2001 overwogen Adele en ik samen met mijn ouders om het melkvee weg te doen en over te stappen op melkgeiten.” In 2002 werd daadwerkelijk een nieuwe geitenstal gebouwd en een oudere stal verbouwd. In april 2003 begon de familie met het melken van 750 geiten (exclusief opfok). Na enkele maanden klopte de provincie al op de deur. Vanwege de aanleg van een nieuw natuurgebied (Watterijk) in Park Lingezegen moest het bedrijf inclusief de toenmalige camping verplaatst worden. In totaal duurde het elf

jaar voordat ze er met de provincie uit waren. De familie Van den Toorn boert nu op locatie De Grote Bredelaar. Half 2014 kon de bouw van de huidige stal voor 2.000 melkgeiten beginnen. Eind 2014 werd gestart met melken. In totaal heeft Van den Toorn vier productiegroepen, van laag tot hoogproductief. Iedere productiegroep heeft twee potten, dus in totaal zijn er acht potten van 4,5x75 meter. Het fokken gebeurt met natuurlijke dekking. Door de bedrijfsverplaatsing daalde de melkproductie iets: van een rollend jaargemiddelde van zo'n 1.000 kg/geit naar zo'n 950 kg/geit in 2014. Inmiddels ligt de productie op bijna 1.000 kg/geit met een eiwitgehalte van 3,55% en een vetgehalte van 4,20%. Van den Toorn levert zijn melk aan Melkweg Aarts & Van Haaren.

De afgelopen jaren verkocht Van den Toorn zijn bokjes al na een aantal dagen zodat hij zich kon focussen op het melken. “Maar we gaan weer terug naar het zelf afmesten van de bokjes. Eerst een deel en zodra we weer meer ruimte hebben alle bokjes”, aldus de geitenhouder. Volgens hem moet voor de afzet van de bokjes in Nederland een goed systeem opgezet worden. “Ik krijg momenteel 2 euro/kg levend gewicht, maar dat is eenvoudigweg te weinig, ook omdat melkpoeder duur is.” Volgens hem is zelf afmesten niet voor iedere geitenhouder weggelegd omdat niet iedereen voldoende ruimte heeft.

Dierherkenning werkt nog niet

De geitenhouder heeft een 84-stands carousel van Fullwood. Om de bijna 2.000 geiten te kunnen melken is hij tweemaal daags 2,5 uur bezig. Er zitten melkmeters in deze carousel, dus als een geit het melkstel afraapt, gaat ze in principe in de tweede ronde mee. “Maar doordat de dierherkenning nog niet werkt, komen er geen gegevens in de computer waardoor je niet met de tweede ronde en de selectiebox kunt werken. Ik kan dus

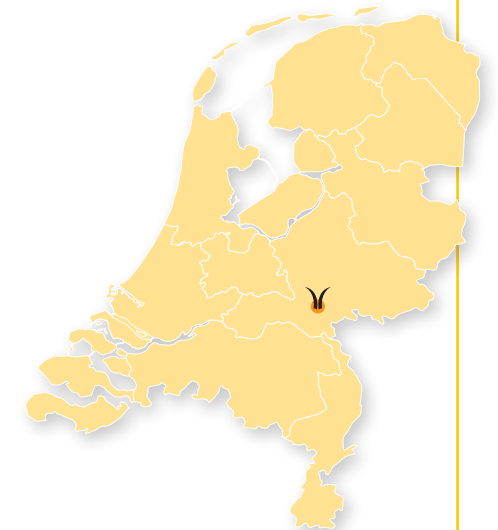
ook nog niet goed geiten selecteren voor de fokkerij op productie en dat is best lastig. Hopelijk lost Fullwood dit snel op.” De MDV-stal werkt met natuurlijke ventilatie. Het dak is extra geïsoleerd zodat het op warme dagen koel blijft in de stal, in combinatie met ventilatoren en een vernevelinstallatie. Bijzonder zijn de gordijnen aan beide zijden van CowHouse met luchtcompartimenten van Isocell membrane. Voordeel hiervan is een betere isolatie van de stal en meer licht in de stal. De gordijnen worden computergestuurd geregeld met behulp van een weerstation op het dak van de stal. Tussen iedere pot zit één voerband. “Ik ben voorafgaand aan de bouw in Zuid-Frankrijk gaan kijken bij collega-geitenhouders. Ik gebruik een voersysteem van het Franse bedrijf Albouy Equipement. Voor Nederland is dit nog een vrij uniek systeem.” Het ruwvoer wordt automatisch gedoseerd uit voercontainers van het Noorse bedrijf TKS. Van den Toorn voert met name gras en mais die van de eigen 45 hectare land komen. “Wij voeren in verhouding veel gras; maar liefst 75 procent van het rantsoen bestaat uit gras. Aan de laagproductieve geiten voer ik meer gras en aan de hoogproductieve in verhouding meer mais.” Na 3 uur gooit het automatische voersysteem het restvoer uit het systeem, waarna Van den Toorn het voer aan de opfok geeft of weg doet.

Brok wordt automatisch verstrekt in een voergoot, die net boven de voerband hangt, door een container die over het voerhek rijdt. Het systeem heeft hij zelf automatisch gemaakt. Van den Toorn: “Ik merk dat deze manier van voeren tot minder brokverspilling leidt dan wanneer de brok in het ruwvoer gestort zou worden door het systeem.” Hij wil de komende tijd naar een rollend jaargemiddelde van 1.100 kg/geit met iets hogere gehalten.

Eerst in bedrijfsleven

Van den Toorn denkt niet dat zijn dochter direct na haar studie op het eigen bedrijf komt werken. “Laat haar eerst maar een paar jaar in het bedrijfsleven werken, daarna zien we wel verder.”

Profiel

Naam: Familie Van den Toorn; Michiel (49) en Adele (50) en drie dochters
Plaats: Elst
Bedrijf: Boerderij en Camping De Grote Bredelaar. Na elf jaar onderhandelen met de provincie verplaatste de familie het geitenbedrijf in 2014. Nu, drie jaar later, is de productie weer op niveau.